

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/edukacja/edukacja-poznan/szkolenia-dla-nauczycie/69499,Konferencja-edukacyjna-dla-uczniow-i-nauczycieli-Ten-jest-z-ojczyzny-mojej-Poloz.html>
18.04.2024, 06:27

**Konferencja edukacyjna dla uczniów i nauczycieli
„»Ten jest z ojczyzny mojej«. Położenie ludności
żydowskiej w okupowanej Wielkopolsce” - 20
marca 2019**

20 marca 2019 r. w Sali Posiedzeń Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu odbyła się zorganizowana przez Instytut Pamięi Narodowej konferencja skierowana do uczniów i nauczycieli na temat „»Ten jest z ojczyzny mojej«. Położenie ludności żydowskiej w okupowanej Wielkopolsce”.

Ideą spotkania była potrzeba przybliżenia historii Zagłady na ziemiach wcielonych do III Rzeszy, a ściślej na terenie tzw. Reichsgau Wartheland, obszarze okupowanej Wielkopolski. Specyfika polityki prowadzonej przez okupanta niemieckiego na tym terenie rzutowała na sytuację ludności żydowskiej, a także postawy Polaków wobec Żydów i możliwości udzielania pomocy podczas eksterminacji. Konferencja miała na celu ukazanie poszczególnych etapów Zagłady oraz przybliżenie tematyki dotyczącej ratowania ludności żydowskiej.

Spotkanie rozpoczęła Marta Szczesiak-Ślusarek, Naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu, reprezentująca organizatora spotkania. Przybliżyła jego ideę oraz powitała uczestników. Dr hab. Rafał Reczek, dyrektor Instytutu Pamięi Narodowej, podkreślił wagę i wyjątkowość spotkania, przypominając o obchodzonym 24 marca Narodowym Dniu Pamięci Polaków Ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. W tematykę dotyczącą przedwojennego środowiska poznańskich Żydów wprowadziła zebranych Anna Magdzińska, doktorantka w Zakładzie Historii Polski XIX i XX w. na Wydziale Historycznym UAM, badająca stosunki polsko-niemiecko-żydowskie. Etapy eksterminacji ludności żydowskiej oraz specyfikę regionu Wielkopolski w tym względzie przybliżyła dr Anna Ziółkowska, dyrektor Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie i Muzeum w Chełmnie nad

Nerem. Dr Anna Ziółkowska podkreśliła dużą liczbę przymusowych obozów pracy dla Żydów oraz istnienie charakterystycznych dla regionu Wielkopolski gett wiejskich. Po krótkiej przerwie Bartłomiej Grzanka, kierownik Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem wygłosił prelekcję na temat pierwszego na ziemiach polskich obozu zagłady. Przedstawił również sylwetkę przedwojennego sekretarza gminy, Stanisława Kaszyńskiego, który za przesłanie informacji o działaniach niemieckich wraz z żoną ponieśli śmierć. Dwa kolejne wykłady poświęcone były tematyce pomocy udzielanej ludności żydowskiej. Zarys problematyki przedstawił pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Poznaniu, Szymon Pietrzykowski. Ostatnie wystąpienie dotyczyło wielkopolskich Sprawiedliwych. Szymon Pietrzykowski przedstawił sylwetki osób, które udzielały pomocy na terenie Wielkopolski, a w konsekwencji zostały odznaczone medalem Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata. Obecni w sali nauczyciele zadawali prelegentom pytania. Konferencja była jedną z propozycji OBEN IPN Poznań związanych z obchodami Narodowego Dnia Pamięci Polaków Ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

PROGRAM

10.00-10.15 - otwarcie

- 10.15-10.45 *Poznańscy Żydzi w okresie międzywojennym* - Anna Magdzińska (IH UAM)
- 10.45-11.15 *Polityka okupanta niemieckiego wobec ludności żydowskiej w tzw. Kraju Warty* - dr Anna Ziółkowska (Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie)

11.15-11.30 przerwa kawowa

- 11.30-12.00 *Kulmhof. Pierwszy niemiecki obóz zagłady na okupowanych ziemiach polskich* - Bartłomiej Grzanka (Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem)
- 12.00-12.30 *Pomoc ludności żydowskiej - zarys problematyki* - Szymon Pietrzykowski (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN)
- 12.30-13.00 *Wielkopolscy Sprawiedliwi* - Szymon Pietrzykowski (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Poznaniu)

13.00-13.30 - dyskusja i podsumowanie konferencji

Prowadzenie: Marta Szczesiak-Ślusarek (Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu)

Fot. Tomasz Cieślak